
Informe de sinistralitat laboral 2020

**“La seguretat i la salut,
un dret fonamental a la feina”**

28 d'abril, Dia Internacional de la Seguretat i la Salut en el Treball

Informe 2021

Edita: Oficina tècnica de prevenció de riscos laborals (OTPRL)

Secretaria de Política Sindical de la UGT de Catalunya

Rambla del Raval, 29-35, 4a planta

08001 Barcelona

Tel. 93 304 68 33 / 32

otprl@catalunya.ugt.org

www.ugt.cat/salutlaboral

UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS
DE CATALUNYA

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies**

Unió General de Treballadors de Catalunya

Índex:

1. Introducció. Pàgina 5.
2. Evolució de la sinistralitat a Catalunya durant els darrers anys. Pàgina 6.
3. Els accidents de treball el 2020. Pàgina 10.
  - 3.1. Les diferències sectorials. Pàgina 11.
  - 3.2. Les diferències territorials. Pàgina 13.
  - 3.3. Els accidents mortals. Pàgina 14.
4. Les malalties professionals el 2020. Pàgina 18.
5. Les patologies no traumàtiques a causa de la feina el 2020. Pàgina 23.
6. Infradeclaració de contingència professional per covid-19. Pàgina 25.
7. Conclusions. Pàgina 27.
8. Reivindicacions i propostes. Pàgina 29.

La sinistralitat laboral a Catalunya és una xacra que ha tingut com a conseqüència la pèrdua de la vida de centenars de treballadors i treballadores. Lluny de trobar solucions per posar fi a les inacceptables dades de sinistralitat, aquestes han anat en augment any rere any.

No hi ha ocupació digna si no és segura. No hi ha dubte de la correlació entre precarietat laboral i sinistralitat laboral, per això cal afrontar la problemàtica de la sinistralitat laboral des de l'arrel, que es troba en la degradació de les condicions laborals.

Ponència estratègica 16è Congrés UGT de Catalunya

1. Introducció

La prevenció de riscos laborals a l'Estat és formal, no és real, i així ho demostren els resultats obtinguts amb la mostra espanyola de la darrera Enquesta europea d'empreses sobre riscos nous i emergents, on s'indica que una de les principals motivacions per a les empreses per desenvolupar la gestió de la prevenció en els seus centres de treball és complir els requisits legals i evitar multes i sancions de la Inspecció de treball.

En el nostre país les xifres d'accidents de treball mortals han augmentat any rere any, fins i tot l'any passat, enmig del descens de l'activitat econòmica provocat per la pandèmia per covid-19. S'ha fet palès que la seguretat i la salut en el treball s'està deixant de costat i no és cap prioritat empresarial.

La precarietat laboral instaurada en el mercat de treball arran de la reforma laboral de 2012 és present en l'augment dels accidents de treball mortals que estem patint, fins i tot l'any passat.

Les males condicions de treball influeixen en la generació de danys a la salut de les treballadores i treballadors. Segons dades obtingudes de l'Enquesta nacional de condicions de treball de 2015, el 47% dels treballadors i treballadores del nostre país havien experimentat canvis en les seves condicions laborals durant el darrer any i, més en concret, més hores treballades, més feina a fer i/o més responsabilitats que no han estat compensades o, fins i tot, acompanyades de pèrdues salarials. Un 22% de persones consideraven força probable perdre la seva feina en els pròxims sis mesos, la mateixa proporció que el 2010, i 8 punts percentuals més que el 2005 (14%).

La inestabilitat laboral i les condicions canviants de l'ocupació es relacionen de forma directa amb les elevades taxes de temporalitat i de parcialitat que hi ha al nostre país. El mes passat (març de 2021) el 81,56% dels contractes signats a Catalunya van ser temporals, fet que evidencia la inestabilitat laboral que existeix. Per aquest motiu, la UGT de Catalunya manifesta la necessitat de reformar el mercat laboral per acabar amb la precarietat i apostar per una ocupació de qualitat i una feina estable i segura on no es posi en risc la salut dels treballadors i les treballadores.

La precarietat i l'empitjorament de les condicions laborals condicionen la capacitat de defensa dels treballadors i les treballadores, que accepten circumstàncies més precàries i més perilloses per a la seva salut i seguretat, amb l'únic propòsit de mantenir el lloc de treball encara que sigui a costa de la seva salut.

2. Evolució de la sinistralitat a Catalunya 2013-2020

Veient l'evolució dels accidents de treball durant els darrers anys podem constatar una **clara tendència alcista a partir de l'any 2013**. A mesura que comença a recuperar-se lentament l'ocupació que es va malmetre durant l'anterior crisi, augmenten també els accidents de treball. Podem veure com **aquesta tendència a l'alça es trenca sobtadament l'any passat**, també amb motiu de la baixada de l'activitat econòmica, el confinament, els ertos i el teletreball.

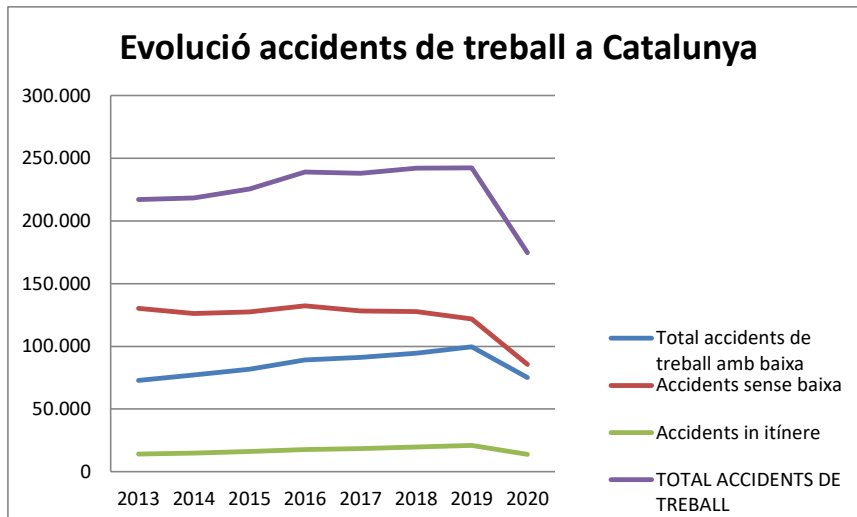
Una vegada més, aquestes dades confirmen la debilitat del nostre sistema preventiu, en què el comportament dels accidents de treball depèn excessivament del context econòmic. Els accidents laborals baixen en períodes de contracció econòmica i de baixada de l'activitat productiva, i pugen en temporades de bonança i d'expansió econòmica. Mentre que el comportament dels accidents en altres països europeus és d'una clara tendència a la baixa, amb independència de l'ocupació i del context econòmic, en el nostre país no tenim una tendència clara a la baixa.

A més, la sinistralitat laboral té una relació directa amb les reformes laborals, sobretot la del 2012. Com podem comprovar, és a partir del 2013 que ja es comencen a notar els efectes de la seva aplicació.

Sembla que el comportament dels accidents depèn més del context i de l'ocupació, que de l'eficàcia de les polítiques preventives. La salut de les treballadores i treballadors del nostre país no pot dependre de l'atzar ni dels alts i baixos de l'economia. No podem conformar-nos amb què l'únic motiu de la baixada dels accidents laborals sigui una crisi econòmica o una pandèmia.

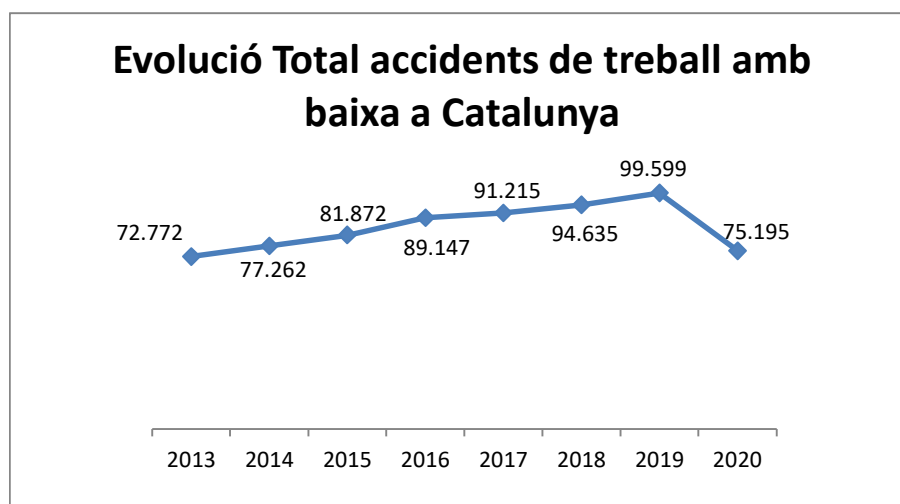
Tot seguit passem a analitzar el comportament dels diferents tipus d'accidents que trobem que hem recollit en el gràfic que podeu veure a continuació, on hem recollit els accidents amb baixa durant la jornada, els accidents sense baixa en jornada, els que es produeixen en el desplaçament d'anada o tornada de la feina o accidents in itinere i, per finalitzar, la suma de tots els anteriors, que es correspondria amb el total d'accidents de treball que s'han produït per tots els conceptes anteriors.

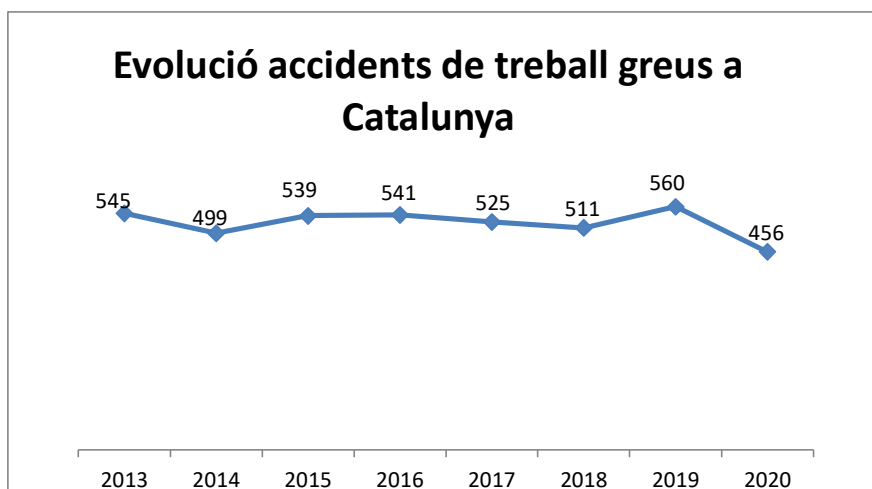
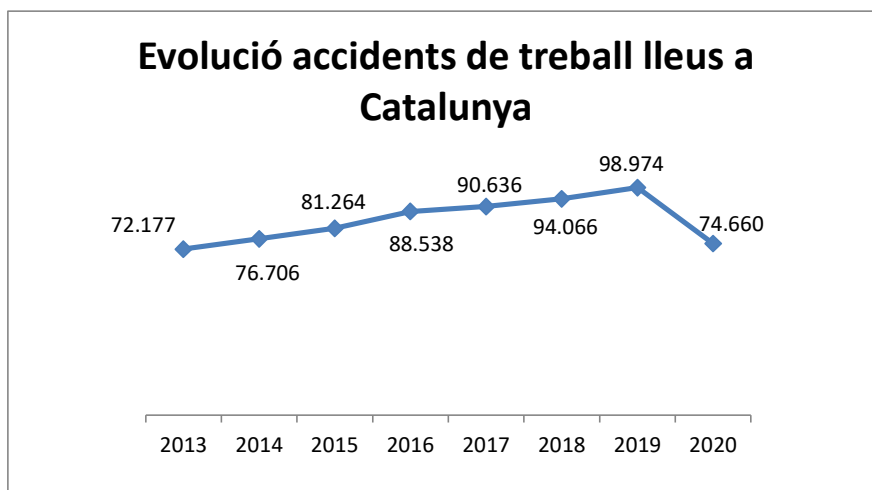
Hem d'aclarir que totes les dades d'accidents de treball d'aquest informe s'han obtingut de l' [Observatori del Treball i Model Productiu](#), del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Tot seguit podem veure el gràfic anterior desglossat per cada tipus d'accident, on podem apreciar millor els diferents comportaments. Com podem apreciar, tret dels accidents de treball sense baixa que han tingut una lleu baixada durant aquests anys deguda probablement a la infradeclaració d'aquests tipus d'accidents, podem veure una clara tendència creixent en la resta que es manté fins el 2019.

Les xifres de sinistralitat laboral no paren de créixer. **Des de 2013 fins a 2019 el nombre total d'accidents laborals amb baixa totals i els lleus han augmentat prop del +37%** durant aquest període, malgrat que l'increment dels accidents laborals greus ha estat molt més moderat (+2,75%) i els sense baixa han disminuït (-6,37%).

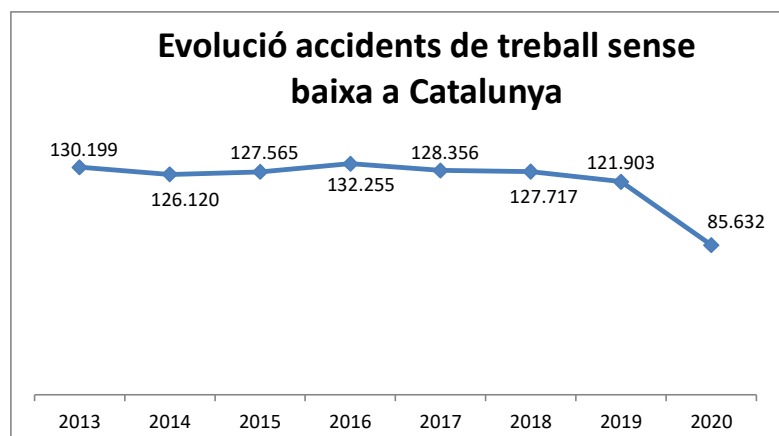
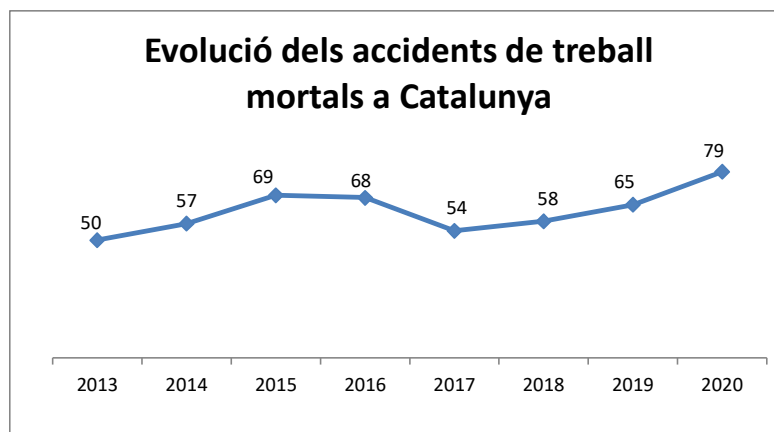

Els accidents mortals també han patit aquest augment durant aquests anys, passant dels 50 de l'any 2013, als 79 de l'any passat, fet que suposa un augment del 58% durant aquests anys. Però el més inacceptable, i contra tot pronòstic, és que malgrat el descens general que han tingut els accidents de treball a causa de la pandèmia, l'any passat hi hagués 79 morts a la feina.

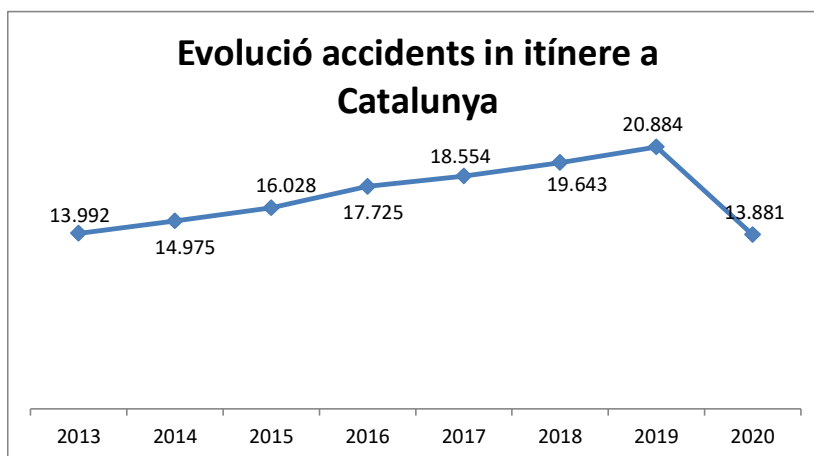
Si sumem els accidents mortals durant la jornada laboral més els accidents in itinere, en total han perdut la vida per causa de la feina 705 treballadores i treballadors entre 2013 i 2020.

Però el que crida més l'atenció del comportament dels accidents mortals és que, malgrat la resta d'accidents baixa durant l'any 2020 pels efectes de la pandèmia, els mortals han tornat a augmentar durant l'any passat. Han baixat els accidents, però són més greus.

Cal destacar també l'augment dels accidents in itinere durant aquest període, que han passat dels 13.992 als 20.884, registrant un augment del **49,26% entre 2013 i 2019**, any en que s'assoleix el seu nivell màxim. Malgrat la baixada de l'any passat per la pandèmia, vam tenir un volum d'accidents in itinere igual al del 2013.

3. Els accidents de treball el 2020

La sobtada i imprevista aparició de la pandèmia de la covid-19 al nostre país, d'ençà del mes de gener del passat any, ha capgirat l'economia de Catalunya i del món sencer. La crisi sanitària va venir acompanyada d'una crisi econòmica que ha arrossegat les empreses i els seus treballadors i treballadores.

El fort impacte sanitari, econòmic, laboral i social ha afectat tothom, i també les dades de sinistralitat laboral i de malalties professional d'aquests darrers mesos.

A Catalunya el 2020, durant els mesos de gener a desembre, es van produir **174.708** accidents de treball, entre accidents amb baixa, sense baixa i in itinere, experimentant un descens del 27,92% respecte a les dades de 2019, en què 242.386 persones treballadores van patir accidents laborals a Catalunya durant el mateix període.

Tal com es pot comprovar en el quadre, dels **174.708** accidents laborals totals, **75.195** van ser accidents de treball amb baixa, un 24,50% menys que el 2019 (any en què els accidents amb baixa van ser 99.599), **85.632** accidents de treball varen ser sense baixa, un 29,75% menys que el 2019 (121.903 accidentats sense baixa el 2019), i **13.881** accidents es van produir in itinere, un 33,53% menys que el 2019 que en concret van ser 20.884.

Al quadre següent podem veure la comparació entre el 2019 i el 2020 amb relació al període gener-desembre i a les diferents tipologies d'accidents laborals i la seva gravetat.

Accidents de treball a Catalunya	2019	2020	% variació
Accidents de treball amb baixa			
Lleus	98.974	74.660	-24,57%
Greus	560	456	-18,57%
Mortals	65	79	21,54%
Total accidents de treball amb baixa	99.599	75.195	-24,50%
Total accidents de treball sense baixa	121.903	85.632	-29,75%
Total accidents in itinere	20.884	13.881	-33,53%
TOTAL ACCIDENTS	242.386	174.708	-27,92%

Tot i els descensos enregistrats i tenint en compte el moment de crisi sanitària i econòmica que patim des del 2020, aquestes dades de sinistralitat són absolutament inacceptables considerant el nombre de persones que han estat en expedients de regulació temporals de l'ocupació (ERTO), el confinament, el confinament, el recurs al

teletreball, les restriccions de mobilitat, i l'elevat nombre de treballadores i treballadors en situació de incapacitat temporal a causa de la pandèmia. Aquest elevat nombre d'accidents mortals posa de manifest la necessitat que les empreses inverteixin en prevenció de riscos laborals, garanteixin la salut i la seguretat dels llocs de treball i desenvolupin polítiques coordinades en relació amb la mobilitat.

Aquest canvi a les empreses ha d'anar paral·lel a una actuació i a una implicació més gran de les Administracions, per fer valer les lleis aplicables i garantir la seguretat i la salut a les empreses i per impulsar un model de mobilitat que minori la dependència del vehicle particular vers el transport públic i la seguretat en els desplaçaments laborals, a fi d'establir polítiques actives eficaces per lluitar contra el preocupant augment dels accidents in itinere dels darrers anys.

Les xifres de sinistralitat laboral a Catalunya, tot i el seu descens respecte el 2019, mostren un augment significatiu dels accidents mortals i segueixen sent el mirall de la precarietat a les condicions de treball i els dèficits en les polítiques preventives de moltes de les empreses de Catalunya. Mostren el reflex d'un model preventiu a les empreses obsolet, insolidari i insostenible, i d'una regulació en matèria de prevenció de riscos laborals deficient, que condueix irremediament els treballadors i treballadores de Catalunya a seguir perdent la salut i la vida.

La pandèmia de la covid-19 ha deixat en evidència i ens ha confirmat que les polítiques de prevenció de riscos per a la protecció de la salut a la feina distaven molt de ser les necessàries, sobretot en moments de crisi sanitària en què el sistema preventiu havia d'haver garantit la seguretat de les persones treballadores.

3.1. Les diferències sectorials

Estudiant les dades de 2020 respecte a les de 2019 pel que fa **als accidents amb baixa**, observem que tots els sectors han experimentat un descens de les seves dades, més acusat al sector serveis i a la indústria. En els quadres que es presenten a continuació hi trobareu en vermell les xifres que suposen un comportament pitjor, per sota de la mitjana de Catalunya, i en verd les que se situen per sobre de la mitjana respecte a la gravetat de cada tipus d'accident.

El sector serveis és el que ha tingut millor comportament durant l'any passat, tal i com era d'esperar ja que és el sector que ha estat més afectat per les aturades, els ERTOS i el teletreball, amb **45.626 accidents amb baixa totals** que representen un 60,68% del total d'accidents amb baixa de Catalunya per aquest període. Totes les variacions estan per sota de les mitjanes dels diferents tipus d'accident en funció de la seva gravetat.

Al sector indústria hi va haver **17.230 accidents amb baixa totals**, que representen un 22,91% del total d'accidents amb baixa de Catalunya. En el sector construcció, hi va

haver **10.569** accidents amb baixa totals, que representen un 14,05% del total d'accidents amb baixa de Catalunya el 2020. D'altra banda, a l'agricultura hi va haver **1.771** accidents amb baixa totals el 2020 que representen un 2,35% del total d'accidents amb baixa de Catalunya. Aquest és el sector que ha tingut un comportament pitjor, amb totes les seves variacions molt per sota de la mitjana acumulada dels 4 sectors a Catalunya. Hem de tenir en compte que l'agricultura és un dels pocs sectors que s'ha mantingut actiu durant tot l'any passat, pel seu caràcter d'essencial.

Accidents de treball amb baixa per sectors i gravetat				
		2019	2020	% variació
Agricultura	Lleus	1.975	1.747	-11,54%
	Greus	25	22	-12,00%
	Mortals	1	2	100,00%
	Total	2.001	1.771	-11,49%
Indústria	Lleus	21.956	17.112	-22,06%
	Greus	125	95	-24,00%
	Mortals	9	23	155,56%
	Total	22.090	17.230	-22,00%
Construcció	Lleus	12.218	10.435	-14,59%
	Greus	118	117	-0,85%
	Mortals	19	16	-15,79%
	Total	12.355	10.568	-14,46%
Serveis	Lleus	62.825	45.366	-27,79%
	Greus	292	222	-23,97%
	Mortals	36	38	5,56%
	Total	63.153	45.626	-27,75%
Catalunya	Lleus	98.974	74.660	-24,57%
	Greus	560	456	-18,57%
	Mortals	65	79	21,54%
	Total	99.599	75.195	-24,50%

Respecte als accidents sense baixa a nivell sectorial, l'evolució del 2020 respecte al 2019 ha estat un descens en tots els sectors, sent més acusat al sector serveis amb una disminució superior a la mitjana (-32,58%), mentre que els altres sectors, tot i haver-ne disminuït els accidents sense baixa, han enregistrat reduccions inferiors a la mitjana acumulada dels quatre sectors a Catalunya (-29,75%), en concret a la construcció (-19,55%), l'agricultura (-22,66%) i la indústria (-26,66%).

Accidents de treball sense baixa per sectors			
	2019	2020	Variació 2020-2019 %
Agricultura	1.818	1.406	-22,66%
Indústria	28.495	20.898	-26,66%
Construcció	12.096	9.731	-19,55%
Serveis	79.494	53.597	-32,58%
Catalunya acumulat 4 sectors	121.903	85.632	-29,75%

Les empreses dels quatre sectors, en general, no han tingut els mitjans ni la previsió necessària per enfrontar-se amb suficient eficàcia a la pandèmia de la covid-19 i garantir la salut dels treballadors i treballadores de Catalunya, ja que les dades mostren un descens íntimament lligat al descens productiu i a les aturades econòmiques que hem patit a Catalunya des del mes de març. Les empreses han estat tancades, les plantilles reduïdes, altres amb expedients de regulació o amb tancaments parcials o totals i, tot i aquestes circumstàncies els accidents laborals han continuat apareixent a les estadístiques, és cert que en menor proporció que altres anys, però amb descensos inferiors a què hauria estat esperable donades les circumstàncies.

3.2. Les diferències provincials

Per províncies, i respecte als **accidents laborals amb baixa**, les dades del 2020 confirmen que Barcelona (52.830 accidents) representa un 70,26% dels accidents amb baixa totals de Catalunya, Girona (9.024) un 12%, Tarragona (7.790) un 10,36% i Lleida (5.551) un 7,38%.

Comparant les dades del 2020 amb les del 2019, veiem una evolució de decreixement dels accidents amb baixa a nivell provincial, destacant el descens de les dades d'accidents de la província de Barcelona (-26,39%) que ha estat clarament superior a la mitjana de Catalunya (-24,50%). La resta de les províncies han enregistrat descensos inferiors a la mitjana pel que fa al nombre total d'accidents, i és Lleida la que ha enregistrat un descens menor (-12,51%).

Accidents de treball amb baixa per províncies i gravetat				
		2019	2020	% variació
Barcelona	Lleus	71.354	52.484	-26,45%
	Greus	377	297	-21,22%
	Mortals	43	49	13,95%
	Total	71.774	52.830	-26,39%
Girona	Lleus	11.362	8.948	-21,25%
	Greus	71	67	-5,63%
	Mortals	9	9	0,00%
	Total	11.442	9.024	-21,13%
Lleida	Lleus	6.279	5.503	-12,36%
	Greus	59	38	-35,59%
	Mortals	7	10	42,86%
	Total	6.345	5.551	-12,51%
Tarragona	Lleus	9.979	7.725	-22,59%
	Greus	53	54	1,89%
	Mortals	6	11	83,33%
	Total	10.038	7.790	-22,39%
Catalunya	Lleus	98.974	74.660	-24,57%
	Greus	560	456	-18,57%
	Mortals	65	79	21,54%
	Total	99.599	75.195	-24,50%

3.3. Els accidents mortals

A part de les pèrdues de vides per la pandèmia de la SARS-CoV-2 durant tot el 2020, hem de lamentar (durant els mesos de gener a desembre) la pèrdua de la vida de **100** persones treballadores.

D'aquestes 100 víctimes mortals, **79** van ser per accidents mortals al lloc de treball i **21** per accidents mortals in itinere, en el transcurs de l'anada o tornada de la feina. Dels 79, 30 van ser per causes no traumàtiques (infarts, vessaments cerebrals, etc.), 10 per accident de trànsit no in itinere i 39 per causes traumàtiques.

D'aquestes 79 persones mortes per causa de la feina, 13 eren persones amb treball autònom (des de 2019 totes les persones autònomes tenen reconeguda la contingència professional per accident i, per tant, apareixen en les estadístiques). És imprescindible protegir els treballadors i treballadores autònoms, vulnerables també davant dels accidents laborals malgrat que no disposin d'una normativa de prevenció de riscos laborals específica.

Tot i l'aturada laboral que es va viure a partir del mes de març com a conseqüència de la pandèmia per SARS-Cov2, els confinaments, els ertos, els acomiadaments i el tancament de moltes empreses, les dades dels 100 accidents mortals del 2020 representen un 9,89 % més que les de 2019, que varen ser 91 morts (65 accidents mortals a la feina i 26 in itinere tenint en compte la reducció de la mobilitat durant aquests mesos).

Les treballadores i treballadors del nostre país han sofert les conseqüències de la crisi sanitària i econòmica, perdent el seu lloc de treball, patint ertos i confinaments que han reduït l'activitat laboral, la presència a les empreses i els desplaçaments i, tot i aquestes circumstàncies, el nombre de morts a la feina ha continuat ascendent.

Cal destacar que, dels 79 mortals declarats a la feina del 2020, 78 eren homes treballadors i només 1 dona. Per contra, al 2019 els 57 mortals a la feina es van repartir en 52 homes i 5 dones.

Per grans sectors veiem que l'augment dels accidents mortals ha afectat especialment la indústria, amb 23 accidents mortals i el +155% d'increment respecte de l'any passat, i el sector agrari, amb 2 accidents mortals (+100%).

Accidents de treball mortals per sectors			
	2019	2020	% variació
Agricultura	1	2	100,00%
Indústria	9	23	155,56%
Construcció	19	16	-15,79%
Serveis	36	38	5,56%
Catalunya	65	79	21,54%

El sector serveis, malgrat ser on més ha disminuït el nombre total d'accidents (-27,72%) i que inclou els sectors més castigats pels ertos i l'ocupació i on més s'ha optat pel teletreball, ha registrat 38 accidents mortals i un increment del +5,58% respecte de l'any anterior.

La construcció és l'únic sector on han baixat els mortals (-15,79%), i ha enregistrat un total de 16 accidents mortals; tot i això, aquest descens és relatiu si considerem el temps que aquest sector ha estat paralitzat a causa del confinament obligatori i la suspensió d'activitats no essencials al començament de l'estat d'alarma. Això tampoc explica la molt lleugera disminució (-0,85%) que han suposat els 117 accidents greus en aquest sector.

Per províncies veiem també que on menys han pujat els mortals és a Girona, on el nombre de treballadors morts (9) ha estat el mateix que l'any anterior, i a Barcelona (13,95%) amb 49 accidents mortals, mentre que Tarragona (82,33%) i Lleida (42,86%) són les províncies on han augmentat més els accidents laborals mortals.

Accidents de treball mortals per províncies			
	2019	2020	% variació
Barcelona	43	49	13,95%
Girona	9	9	0,00%
Lleida	7	10	42,86%
Tarragona	6	11	82,33%
Catalunya	65	79	21,54%

En funció dels subsectors d'activitat econòmica (CCAIE 2009), i considerant els índexs d'incidència dels accidents mortals durant els dos darrers anys, podem identificar els sectors en què han augmentat els índexs d'incidència dels accidents mortals durant l'any 2020, i que recollim en el quadre següent.

SECTORS ON HA AUGMENTAT L'ÍNDEX D'INCIDÈNCIA D'ACCIDENTS MORTALS A CATALUNYA. ANY 2020		
Divisió econòmica	Índex d'incidència accidents mortals 2020	Índex d'incidència accidents mortals 2019
02 - Silvicultura i explotació forestal	98,65	0
08 - Minerals no metàl·lics ni energètics	79,76	0
10 - Indústries de productes alimentaris	3,94	2,6
11 - Fabricació de begudes	11,1	0
13 - Indústries tèxtils	5,7	0
15 - Indústria del cuir i del calçat	29,38	0
17 - Indústries del paper	8,54	8,41
18 - Arts gràfiques i suports enregistrats	5,25	0
20 - Indústries químiques	8,6	2,86
23 - Productes minerals no metàl·lics	17,31	0
25 - Productes metàl·lics, exc. maquinària	1,96	0
27 - Materials i equips elèctrics	7,7	0
28 - Maquinària i equips ncaa	3,41	0
29 - Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2,55	0
32 - Indústries manufactureres diverses	11,63	0
38 - Tractament de residus	10,75	0
41 - Construcció d'immobles	8,61	8,53
46 - Comerç engròs, exc. vehicles motor	1,46	0,96
51 - Transport aeri	21,46	0
52 - Emmagatzematge i afins al transport	6,73	2,15
55 - Serveis d'allotjament	2,53	0
56 - Serveis de menjar i begudes	1,01	0
68 - Activitats immobiliàries	3,04	0
71 - Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	2,1	0
80 - Activitats de seguretat i investigació	9,18	0
81 - Serveis a edificis i de jardineria	3,76	2,79
86 - Activitats sanitàries	1	0
96 - Altres activitats de serveis personals	1,66	1,57
97 - Llars que ocupen personal domèstic	1,58	0

Tal com podem apreciar, **la majoria dels sectors on han augmentat els índexs d'incidència dels accidents mortals es corresponen amb sectors industrials, molts d'ells vinculats a les activitats essencials** decretades en el primer estat d'alarma: alimentació, begudes, tèxtil, calçat, paper, química, etc. **També ens apareixen altres sectors que, tot i no estar ubicats en el sector industrial, es corresponen també amb activitats essencials**, com ara la logística, el transport aeri, el tractament de residus, la silvicultura, serveis de menjars i begudes, serveis a edificis, activitats sanitàries, activitats de serveis personals, llars que ocupen personal domèstic, etc.

La manca de planificació i la inexistència de plans de contingència per afrontar la nova situació i les noves demandes, que en determinats sectors fins i tot han incrementat la seva activitat, pot haver repercutit en els treballadors i les treballadores d'aquests sectors, que s'han vist obligats a augmentar els seus ritmes, càrregues de treball i horaris a costa de més estrès, ansietat i fatiga, fet que ha influït en la gravetat dels accidents, i en alguns casos ha pogut costar la vida a la persona.

Malgrat tot, l'anàlisi estadística de les dades que podem fer des de Catalunya és molt limitat, ja que la distribució dels 79 accidents mortals entre els diferents CCAE dificulta obtenir resultats significatius. Caldria fer un tractament global del total dels accidents enregistrats a tot l'Estat, o anar a les conclusions de la investigació dels accidents mortals per fer una anàlisi més qualitativa.

4. Les malalties professionals el 2020

La infradetecció i infradeclaració de les malalties professionals tant a Catalunya com a nivell estatal continua sent alarmant.

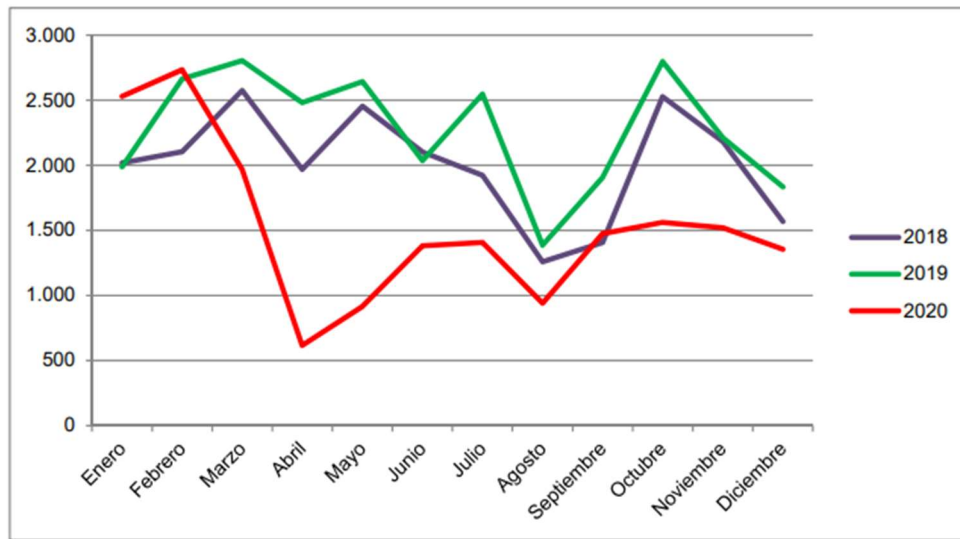
Fa pocs dies l'Observatorio de Enfermedades Profesionales (CEPROSS) y de Enfermedades Causadas o Agravadas por el Trabajo (PANOTRATSS) de la Seguridad Social, què està integrat dins el Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, ha publicat [l'Informe anual 2020](#) on es recullen les dades relatives a la declaració de les malalties professionals a l'Estat Espanyol.). Malgrat que les dades d'aquest informe no estan desglossades per comunitats autònomes i només es fa algunes referències en casos puntuals, donarem a continuació les que hem pogut recollir de l'informe abans esmentat sobre Catalunya .

El 2020 en l'àmbit estatal s'han declarat un total de 18.400 malalties professionals, un 32,58% menys que el 2019. **Les malalties corresponents a Catalunya són 1.991, que representen un 10,82% del total de tot l'Estat.** Segons dades obtingudes de l'Idescat, l'any anterior es van emetre 3.363 comunicats de malaltia professional a Catalunya, **fet que suposa que a la nostra comunitat autònoma la reducció ha estat del -40,71%** durant l'any passat. **És innegable que les dades sobre les malalties professionals també s'han vist influenciades pel descens de l'activitat econòmica provocada per l'estat d'alarma sanitària deguda a la covid-19.**

Des de l'any 2013 la declaració de malalties professionals augmentava any rere any i enguany s'ha produït el descens més elevat des que hi ha registres. **La baixada de l'activitat econòmica podria explicar la disminució dels accidents laborals però, en el cas de les malalties professionals, que no són fets puntuals traumàtics sinó de lenta evolució en el temps, la covid-19 n'ha afectat sobretot el sistema de detecció i n'ha augmentat la infradeclaració.**

Les èpoques de confinament, de reducció de la mobilitat de les persones que no han pogut tramitar i gestionar les seves patologies laborals, les reticències de la gent d'anar a centres sanitaris i la saturació del SGAM (l'antic ICAM), han paralytat la detecció i declaració de les malalties professionals, tal com podem comprovar en el gràfic següent, on es veu que la forta caiguda coincideix amb la declaració de l'estat d'alarma del 14 de març i l'aplicació de les mesures més restrictives.

TOTAL PARTES DE COMUNICADOS

Del total de les malalties professionals declarades, 8.669 han causat la baixa del treballador (-32,68% menys que el 2019), i 9.731 no van implicar la baixa laboral del treballador o la treballadora (-32,49%). Per edats, veiem que la franja en què s'han declarat més malalties professionals (3.718) és la dels 45 fins als 49 anys.

Per gènere dades ens mostren també que s'han registrat més malalties professionals entre homes (9.409) que entre dones (8.991), resultats que evidencien la necessitat d'implementar polítiques per lluitar contra la desigualtat de gènere també en les estadístiques i en la declaració de les malalties professionals patides per les dones, sobretot en aquells sectors més feminitzats i més precaris. Sense oblidar que la precarietat laboral és una font de desigualtat en matèria de salut laboral i prevenció de riscos. A més, les notificacions de les malalties professionals amb baixa han disminuït més respecte el 2019 entre les dones (-51,11%) que entre els homes (-36,86).

	Amb baixa	Sense baixa	Total
Home	519	481	1.000
Dona	503	488	991
Total	1022	969	1.991

Analitzant la declaració per grup de malaltia, hem de ressaltar **l'enorme incidència de les malalties professionals causades per agents físics, incloses en el Grup 2, malalties que representen el 85,41% del total**; en aquest grup s'hi inclouen les patologies relacionades amb els **trastorns musculoesquelètics**. Són 15.818 malalties declarades, de les quals 7.947 van causar baixa i 7.871 no en van causar (dades estatals). Per gènere, també trobem una diferència significativa que s'explicaria per una exposició més elevada de les dones a aquests riscos. En el cas de les dones, aquest

tipus de malaltia suposen el 87,73% del total de les baixes laborals, mentre que en els homes és del 83,26%.

Les patologies osteomusculars són les que han registrat una incidència més elevada (70,86 per cada 100.000 treballadors/ores). Malgrat això, moltes patologies osteomusculars són derivades per les mútues al sistema públic. Molt per sota d'aquestes trobem les malalties de la pell (4,16% i índex d'incidència de 3,24 per cada 100.000 treballadors/ores).

Tabla 5.- Distribución de partes con baja de enfermedades profesionales por grupos de enfermedad (%)

Enfermedad profesional	Hombre	Mujer	Total
2.Causadas por agentes físicos	83,26	87,73	85,41
5.Enfermedades de la piel	4,38	3,93	4,16
4.Causadas por inhalación de sustancias	6,32	1,08	3,80
3. Causadas por agentes biológicos	1,69	4,91	3,24
1.Causadas por agentes químicos	3,71	2,33	3,05
6.Causadas por agentes carcinógenos	0,64	0,02	0,35
TOTAL	100,00	100,00	100,00

El 2020 van finalitzar 7.570 processos, dels quals el 52,57% van correspondre a dones amb una durada mitjana acumulada de 143,14 dies de baixa, mentre que en el cas dels homes la durada mitjana va ser de 123,98 dies. **L'edat mitjana dels treballadors/ores és a prop dels 46 anys.**

Per índexs d'incidència, les malalties professionals comunicades el 2020 han representat una incidència de **81,90 casos per cada 100.000 treballadors/ores**, taxa inferior a la del 2019. Per activitats econòmiques, han estat els treballadors i treballadores de les Indústries extractives els més afectats per malalties professionals (342,74 casos per cada 100.000 persones), seguit per les indústries manufactureres (274,25), seguit d'altres serveis (107,53), construcció (106,20) i activitats administratives i serveis auxiliars (97,90).

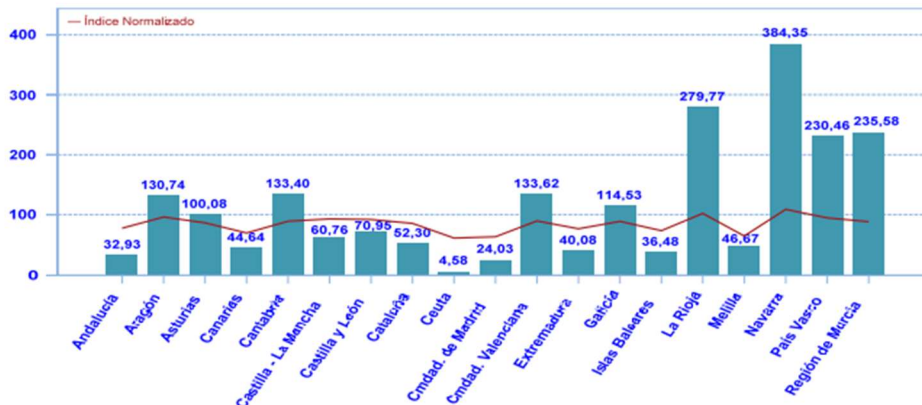
D'altra banda, hem de continuar denunciant **l'evident infradeclaració de les malalties causades per agents carcinògens, que només han suposat el 0,35% del total de les malalties professionals amb baixa.** Durant el 2020 s'han declarat 44 (de les quals 43 entre homes i una en dones), sent 21 d'elles degudes a l'amiant. Això contrasta amb les estimacions de l'Organització Internacional del Treball (OIT) i l'Organització Mundial de la Salut (OMS) que xifren en 9.550 les morts a l'any per càncer relacionades amb la feina a Espanya.

Si una malaltia professional no es declara, no s'investiga i, per tant, no es detecten les causes que l'han provocada i no s'apliquen les mesures preventives necessàries per tallar aquest cercle viciós que afecta no només la persona malalta, sinó també els seus companys i companyes que treballen en les mateixes condicions.

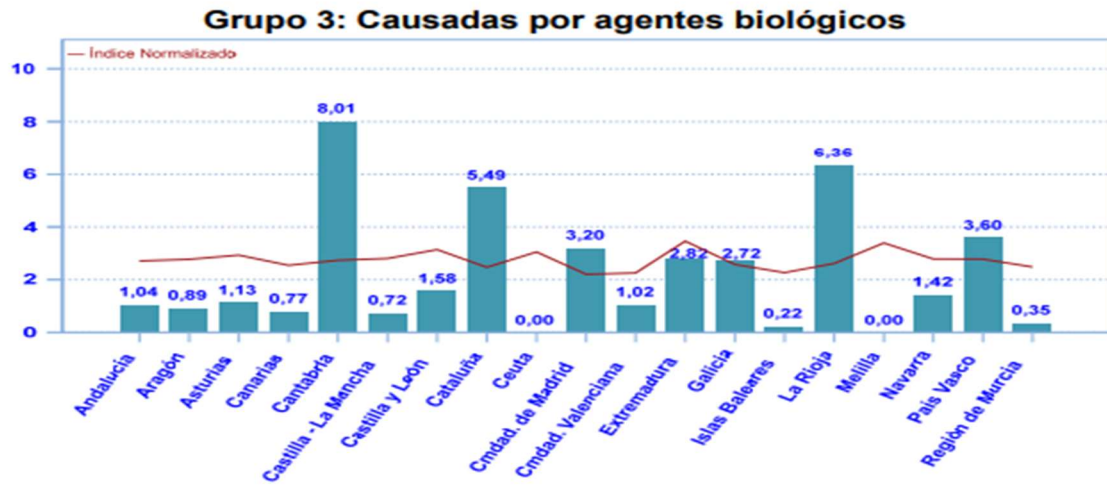
A efectes de metodologia, per tal de poder comparar els diferents índexs d'incidència de les malalties professionals entre comunitats autònomes, s'han elaborat índexs normalitzats per a cada comunitat en funció de la seva estructura productiva i de la distribució dels treballadors i treballadores en els diferents sectors productius. En comparar els índexs veiem que la incidència més alta correspon a Navarra, seguida per La Rioja, Múrcia i País Basc. A l'altre extrem se situen Ceuta, la Comunitat de Madrid i Andalusia.

L'índex d'incidència de malaltia professional a Catalunya és de 52,30 per cada 100.000 persones ocupades, quedant per sota de l'índex nacional normalitzat en funció de la seva estructura productiva (85,52). Aquesta dada, que en principi pot semblar positiva, ens dona també una pista de la infradeclaració de malalties que tenim a la nostra comunitat autònoma, ja que estem molt lluny de l'activitat de declaració que estan fent altres comunitats (384,35 a Navarra, 297,77 a La Rioja, 235,58 a Múrcia o 230,46 al País Basc).

Figura 4.- Índice de enfermedad profesional en relación con el índice normalizado según Comunidad Autónoma

Catalunya ha estat durant l'any 2020 la tercera comunitat autònoma amb més incidència per malalties professionals ocasionades per agents biològics (índex d'incidència de 5,49 per 100.000), situant-se clarament per sobre de l'índex normalitzat (2,47), junt amb Cantàbria i La Rioja.

5. Les patologies no traumàtiques a causa de la feina el 2020

Mitjançant el sistema de comunicació PANOTRATSS, implantat el 2010, podem obtenir informació sobre les malalties no incloses en el llistat de malalties professionals que el treballador o treballadora contregui amb motiu de la realització del seu treball, sempre que es demostrï que la malaltia va tenir per causa exclusiva la realització del treball, així com malalties o defectes patits amb anterioritat pel treballador o treballadora que s'agreguin com a conseqüència de la lesió provocada per l'accident.

La informació que proporciona aquest sistema és fonamental per elaborar estadístiques de les malalties professionals, complementant així la informació que fins ara es reduïa a les malalties professionals.

El 2020 s'han detectat 3.887 patologies no traumàtiques en tot l'Estat, de les quals 2.277 han causat baixa del treballador o la treballadora, i 1.610 sense baixa. Segons el seu origen, 3.227 han estat malalties causades per la feina i 660 malalties agregades per la feina. S'ha produït un important descens del nombre de comunicacions de malaltia respecte de l'any anterior (-26,6), que afecta tant els expedients amb baixa (-17,9%) com els sense baixa (-36,2%).

De les 3.887 patologies no traumàtiques detectades a Espanya, **1.003 corresponen a Catalunya, de les quals 676 són amb baixa i 327 són sense baixa.**

L'interval d'edats que concentra el nombre més elevat d'expedients comunicats és entre els 40 i els 44 anys (17,5%).

Les malalties de l'aparell locomotor segueixen sent les més freqüents, amb el 53% del total de comunicats. En segon lloc, i a diferència d'altres anys anteriors, trobem les malalties infeccioses i parasitàries, que han augmentat per la comunicació de casos de la SARS-Cov2 entre el personal sanitari i sociosanitari i han concentrat 645 casos, que suposen el 16,6% del total. Destaquen també per la seva quasi inexistent notificació el grup dels desordres mentals, amb 52 notificacions (45 com a malalties ocasionades pel treball, i 7 com a malalties o defectes agregats pel treball). També s'inclouen les malalties dels sistemes nerviós central i perifèric, però les patologies d'aquest grup es relacionen més amb malalties neurològiques.

Per sectors d'activitat, nombre més alt de patologies es dona en l'activitat sanitària i serveis socials (24,98%), seguida de la indústria manufacturera (21,25%) i del comerç majorista i al detall (11,04%).

Tabla 33.-Partes comunicados por patología y categoría

Tipo patología	Categoría	Número
Enfermedad causada por el trabajo		
01 - Enfermedades infecciosas y parasitarias		588
03 - Enfermedades de la sangre y del sistema inmunológico		2
04 - Enfermedades endocrinas		23
05 - Desórdenes mentales		45
06 - Enfermedades del sistema nervioso central y periférico		82
07 - Enfermedades de los sentidos		323
09 - Enfermedades del sistema cardiocirculatorio		53
10 - Enfermedades del sistema respiratorio		69
11 - Enfermedades del sistema digestivo		48
12 - Enfermedades de la piel		262
13 - Enfermedades del aparato locomotor		1.572
14 - Enfermedades del sistema genitourinario		2
18.-Síntomas y observaciones clínicas o de laboratorio anormales no clasificados en otras parte		5
19.-Lesiones, heridas, intoxicaciones y otros factores externos		97
23.-Factores que afectan el estado sanitario		56
Total		3.227
Enfermedad o defecto agravado por el trabajo		
01 - Enfermedades infecciosas y parasitarias		57
05 - Desórdenes mentales		7
06 - Enfermedades del sistema nervioso central y periférico		9
07 - Enfermedades de los sentidos		11
09 - Enfermedades del sistema cardiocirculatorio		36
10 - Enfermedades del sistema respiratorio		8
11 - Enfermedades del sistema digestivo		13
12 - Enfermedades de la piel		18
13 - Enfermedades del aparato locomotor		485
18.-Síntomas y observaciones clínicas o de laboratorio anormales no clasificados en otras parte		1
19.-Lesiones, heridas, intoxicaciones y otros factores externos		2
23.-Factores que afectan el estado sanitario		13
Total		660
Total Patologías		3.887

6. Infradeclaració de contingència professional per covid-19

Podríem pensar que l'increment de les dades de mortalitat laboral que abans hem comentat, tot i la crisi sanitària, es deu a l'increment de morts a causa de la pandèmia per contagis en els llocs de treball, però això no és del tot cert, ja que a nivell estatal només un 1,7% dels contagis entre professionals del sector sanitari s'han declarat com a accident laboral, segons un estudi d'octubre de 2020 de la Secretaria de Salut Laboral y Medio Ambiente de UGT.

Dades contingència professional

Des del començament de la pandèmia, la normativa ha canviat diverses vegades amb relació a la determinació de contingència professional del contagi del virus SARS-CoV-2 per a personal que presta servei en centres sanitaris i sociosanitaris.

Ha passat per situació assimilada a accident de treball, passant per accident de treball i acabant com a assimilat a malaltia professional. Des de la nostra organització hem defensat, des del primer dia de la pandèmia, que per al personal sanitari i sociosanitari la qualificació de la contingència ha de ser declarada com a malaltia professional.

El registre de casos de covid-19 és obligatori pel Ministeri de Sanitat i, entre altres ítems, es recull si la persona és treballadora sanitària o sociosanitària. Aquestes dades, des del començament de la pandèmia fins al 10 de maig de 2020, es recullen a l'informe [Análisis de los casos de COVID-19 en personal sanitario](#) i determinen que des del començament de la pandèmia hi va haver 40.957 persones sanitàries o sociosanitàries afectades, de les quals 31.351 eren dones i 9.606 homes.

A partir del 10 de maig de 2020, es recullen en els informes de situació de covid-19 de l'Institut Carles III del Ministeri de Sanitat. En l'últim [Informe 74. Situación de Covid-19 en España](#), les dades de personal sanitari i sociosanitari afectat per la covid-19 són alarmants: 78.883 persones (61.475 dones i 17.334 homes), des del 10 de maig fins al 14 d'abril de 2021.

	Total	Dones	Homes
Personal sanitari fins al 10 de maig	40.957	31.351	9.606
Personal sanitari des del 10 de maig	78.883	61475	17334
Total	119.840	92.826	26.940

El registre de contingències professionals es troba en l'informe [Casos notificados covid-19 como contingencia profesional Febrero 2020-Enero 2021](#) De l'Institut Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo, que depèn del Ministeri de Treball, on consta que només s'han notificat 11.848 casos, 9.458 corresponents a dones i 11.848 a homes. D'aquests casos, 28 van ser greus i 22 mortals.

Només s'han registrat una mínima part de les infeccions del personal sanitari i sociosanitari com a contingència professional. Aquestes dades constaten la inconsistència i inoperància del sistema de declaració de contingències professionals, la manca i la no integració de la prevenció de riscos laborals, i la fragilitat de la salut laboral dels treballadors i treballadores a les empreses i la ineficàcia de les mútues.

La UGT també reivindicuem que es reconeguïn com a accidents de treball els casos de contagi d'aquelles persones que, tot i no ser personal sanitari o sociosanitari, s'han encomanat de covid-19 a causa de la feina.

Dades població general

Segons [dades de l'INSS](#) a març del 2021, la Seguretat Social ha tramitat 3.770.000 prestacions per incapacitat temporal per covid-19 ("baixes covid") des que fa un any el Consell de Ministres aprovés una millora de la protecció de les persones contagiades i aïllades per aquesta malaltia. A Catalunya, 243.127 per infecció i 491.216 per aïllament.

PROVÍNCIA	Infecció	Aïllament
Barcelona	184.564	365.184
Lleida	17.037	33.344
Tarragona	17.519	46.589
Girona	24.007	46.099
Catalunya	243.127	491.216

La Seguretat Social ha dedicat una xifra estimada de 1.800 milions d'euros a pagar aquestes prestacions al llarg d'aquest any. Dels 3,77 milions de "baixes covid" reconegudes fins a finals de febrer de 2021, 1,23 milions ho han estat per contagi i 2.530.000 per aïllament, ja que tots dos supòsits queden sota la protecció especial assimilada a accident de treball en el RDL 6/2020.

De mitjana, les persones que s'han acollit a una baixa covid, hi han estat durant 19,43 dies en el cas de contagi i 12,61 dies en el cas d'aïllament.

7. Conclusions

Denunciem els continus incompliments de la normativa de prevenció de riscos laborals per part de les empreses i la seva impunitat, la massiva externalització de la gestió preventiva unides a la precarització de les condicions de treball, entre les quals predomina la inestabilitat en l'ocupació, la temporalitat, la parcialitat involuntària i l'auge de les formes atípiques d'ocupació, provoquen que no s'estigui garantint la seguretat i salut dels treballadors i les treballadores en els seus llocs de treball.

Donada les elevades xifres de defuncions en el treball, encara amb l'acusat descens de l'activitat econòmica, s'ha posat de manifest que la seguretat i salut en el treball s'està deixant en un segon pla en les empreses. S'estan produint menys accidents (a causa del descens de l'activitat empresarial i al recurs al teletreball), però són de major gravetat, ja que els mortals ocorreguts durant la jornada laboral augmenten. A més, els accidents mortals causats per riscos denominats com a "tradicionals" com, per exemple, els xocs o cops estan augmentant considerablement respecte als registrats en 2019, arribant fins i tot a duplicar-se en número, això posa de manifest l'evident falta de mesures preventives en els centres de treball.

- **Entre el 2013 i el 2019 el nombre d'accidents laborals no ha parat de créixer.** Durant aquests anys els accidents laborals amb baixa **han augmentat un 37%**.
- **Els accidents mortals també han augmentat**, passant dels 50 de l'any 2013, als 79 de l'any passat, fet que suposa un augment del **58%** (2013-2020).
- **L'any passat el nombre d'accidents va baixar** per la pandèmia, la baixada de l'activitat productiva i els ertors, el confinament i les restriccions de mobilitat i el teletreball. **Tot i així, es van registrar 174.708** accidents laborals a Catalunya, dels quals **75.195** van ser amb baixa (-24,50% menys que el 2019), **85.632** sense baixa (-29,75%), i **13.881** in itinere (-33,53%).
- Malgrat la pandèmia i la baixada dels accidents, **els accidents mortals durant la jornada laboral van tornar a pujar un 21,54%** respecte del 2019. **En total l'any passat van morir a Catalunya 100 treballadors i treballadores en accident laboral, dels quals 79 van morir durant la seva jornada laboral i 21 en accidents in itinere.**
- El **sector serveis**, amb 45.568 accidents, acumula el 60% del total d'accidents amb baixa, i és el sector que **ha tingut un millor comportament, amb un descens del -27,75%**. La resta de sectors han tingut descensos inferiors a la mitjana, en especial l'agricultura amb 1.771 accidents amb baixa (-11,49%), la construcció amb 10.568 (-14,46%). Al sector industrial s'han registrat 17.230 accidents amb baixa (-22%).
- **L'increment dels accidents mortals durant la jornada ha afectat especialment el sector industrial** amb 23 morts (+155,56%) i a l'agricultura, amb 2 morts (1 l'any 2019). El sector serveis ha registrat 38 mortals durant la jornada (+5,56%) i 16 en la construcció, on han baixat respecte de l'any 2019 (-14,46%).

- Entre els sectors d'activitat (CCAE) que **han augmentat la incidència d'accidents mortals** durant l'any 2020 hi trobem **força sectors vinculats a activitats essencials**.
- La pandèmia també ha afectat la declaració de malalties professionals, i ha fet augmentar la infradeclaració que sempre s'ha patit per la saturació del SGAM (antic ICAM) i dels serveis sanitaris. L'any passat només se'n van comunicar 1.991 a Catalunya, que suposa una reducció del **-40,71%** respecte de l'any 2019.
- Destaca l'enorme incidència dels trastorns musculoesquètics, ja que el **85,41% de les malalties professionals són causades per agents físics** (Grup 2), on s'inclouen aquest tipus de trastorns. Molt per sota d'aquests trobem les **malalties de la pell, amb el 4,16%**. (Dades de mitjanes estatals.).
- L'índex d'incidència de malaltia professional a Catalunya és de **52,30 per cada 100.000 persones ocupades**, quedant per sota de l'índex nacional normalitzat en funció de la seva estructura productiva (85,52). Aquesta dada, que en principi pot semblar positiva, ens dona també una pista de la **infradeclaració de malalties** que tenim a la nostra comunitat autònoma, ja que estem molt lluny de l'activitat de detecció que estan fent altres comunitats, com ara a Navarra (384).
- Les **patologies no traumàtiques (PANOTRATSS) comunicades a Catalunya han estat 1.003**, de les quals 676 són amb baixa i 327 són sense baixa.
- Les **malalties de l'aparell locomotor segueixen sent les patologies no traumàtiques (PANOTRATSS) més freqüents**, amb el 53% del total de comunicats. En segon lloc, i a diferència d'altres anys anteriors, trobem les **malalties infeccioses i parasitàries**, que han augmentat per la comunicació de contagis de covid-19 entre el personal sanitari i sociosanitari i han concentrat 645 casos, que suposen el 16,6% del total (dades estatals).
- Els **trastorns i les malalties mentals ocasionades pels riscos psicosocials segueixen sense detectar-se ni notificar-se, sent derivades cap el sistema públic de salut**. A nivell de tot l'Estat només s'han notificat **143 patologies no traumàtiques relacionades amb desordres mentals o malalties del sistema nerviós central o perifèric**, el que suposa només el 3,68% del total de patologies no traumàtiques, o el 0,64% si considerem la suma total de les malalties professionals i els trastorns no traumàtics.
- Les dades que disposem de contagis de covid-19 reconeguts com a contingència professional també demostren la ineficàcia del sistema de declaració ja que **només s'han registrat una mínima part de les infeccions del personal sanitari i sociosanitari com a contingència professional**. Si bé les dades de les diferents fonts consultades discrepen en les xifres i s'han recollit en moments diferents, totes coincideixen en que la infradeclaració de casos de covid és brutal: **només l'1,7% dels contagis d'aquest col·lectiu s'havia reconegut l'octubre de 2020** segons dades de la Secretaria de salut laboral i medi ambient de la UGT Confederal.

8. Reivindicacions i propostes

Davant d'aquesta situació calen mesures urgents que canviïn la dramàtica realitat de la sinistralitat laboral a Catalunya i acabin amb una situació que es perpetua i que lluny de millorar empitjora any rere any. Des de la UGT de Catalunya reivindicuem i proposem:

1. **És prioritari i urgent un Pla de xoc contra la sinistralitat laboral** per aturar les morts a la feina provocades pels accidents i les malalties professionals, i emmarcat dins d'una nova **Estratègia catalana de seguretat i salut en el treball**. Aquesta nova Estratègia ha de tenir la dotació pressupostària necessària per portar a terme les actuacions idònies per canviar la inacceptable situació d'accidents, malalties i morts a la feina a Catalunya.
2. **Modificar la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals** per adaptar-la a les noves realitats del mercat de treball i als nous riscos i per integrar la perspectiva de gènere a l'activitat preventiva.
3. **Implantar la figura del delegat o delegada territorial i/o sectorial de prevenció de riscos laborals** per garantir el dret a la salut i seguretat d'aquelles empreses que, per raó de grandària, no tenen representació sindical. Està demostrat empíricament que si hi ha representació sindical, hi ha més i millor acció preventiva a les empreses.
4. **Derogar les reformes laborals i pujar el salari mínim professional** per evitar els efectes perjudicials de l'elevada precarietat que han suposat. Cal apostar per un mercat de treball qualificat i evitar les altes taxes de temporalitat i de rotació que estan provocant una bona part dels accidents.
5. **Promoure la integració de la prevenció i la gestió preventiva de les empreses amb recursos propis**, així com acabar amb l'externalització i la mercantilització d'aquests serveis, vetllant per la qualitat del servei i establint unes ràtios més estrictes.
6. **Reforçar l'ITSS** amb més recursos per potenciar la vigilància i el control del compliment de la normativa de prevenció de riscos per part de les empreses. És inacceptable l'elevat nombre d'empreses que encara avui incompleixen la normativa bàsica en prevenció de riscos laborals.
7. **Destinar els diners provinents de la recaptació de les sancions per incompliments en matèria de prevenció de riscos laborals de les empreses per dotar econòmicament activitats de prevenció de riscos laborals.**
8. **Crear els jutjats especialitzats en salut laboral.** Reforçar l'activitat de la **Fiscalia de sinistralitat laboral** i **garantir la protecció de les víctimes d'accidents i malalties laborals** potenciant les seves actuacions i reduint temps d'espera.

9. **Modificar el Quadre de malalties professionals (Reial decret 1299/2006)** actualitzant-lo amb les patologies actuals i riscos emergents que s'estan produint, com ara càncers d'origen laboral i covid-19 en totes les activitats dels sector sanitari i sociosanitari. També s'haurien d'incorporar les malalties mentals seguint el criteri de l'OIT, que va introduir els trastorns mentals i del comportament en la nova llista que va aprovar el 2010.
10. **Millorar les estructures i els sistemes de coordinació i de participació dels agents implicats** en la seguretat i la salut de les persones treballadores a Catalunya.
11. **Millorar el sistema d'informació sanitària i vigilància epidemiològica laboral** que faciliti la detecció i declaració de malalties professionals en tots els centres de salut, potenciant l'activitat de les Unitats de salut laboral.
12. **Formació i coordinació dels metges i metgesses** d'atenció primària i especialitzada perquè, junt amb els serveis de prevenció i els metges de l'INSS i de les mútues o entitats col·laboradores puguin **millorar els circuits de detecció, comunicació i determinació de les malalties professionals**.
13. **Promoure l'estudi de malalties professionals emergents**, identificant-ne les causes, amb la finalitat de poder adoptar les mesures de prevenció oportunes amb l'antelació suficient.
14. **Millorar el sistema de gestió de les mútues** o entitats col·laboradores per aconseguir més transparència i eficàcia mitjançant **més participació de la representació de les treballadores i treballadors en els òrgans de gestió**.
15. **Modificar el marc normatiu de les entitats col·laboradores**, així com el de la incapacitat temporal, retornant les competències de la gestió i control de les contingències comunes, als serveis regionals de salut i a l'INSS, reservant a les mútues el control exclusiu de la contingència professional i **potenciant més la seva activitat preventiva**, ara com ara molt limitada. Cal acabar amb la negativa per part de les Mútues al reconeixement de contingències professionals i la seva derivació de manera sistemàtica als Serveis Públics de Salut per a la seva consideració com a contingència comuna. Des de UGT portem temps denunciant que les Mútues venen endurint els criteris a l'hora d'expedir una baixa per contingència professional i el transvasament existent a contingència comuna, amb el consegüent perjudici econòmic per a les persones treballadores afectades i per a la societat en el seu conjunt que, en definitiva, acaba assumint aquest cost. I no diguem la repercussió que té des de la salut laboral, la qual cosa no es veu no es prevé.
16. **Aconseguir que l'informe de la representació de les persones treballadores sigui vinculant** perquè l'empresa pugui contractar una mútua o un servei de prevenció.
17. **Fomentar els plans de seguretat viària de les empreses** per reduir els accidents in itinere.
18. **Promoure gestió de l'edat a l'empresa i l'adaptació dels llocs de treball a un mercat laboral cada vegada més envellit**. La millora i l'adaptació dels llocs de treball, a més de beneficiar el col·lectiu de persones treballadores d'edat avançada, suposarà una millora de la salut de les persones treballadores de totes les edats, fent que el jovent d'avui arribin en millors condicions de salut a la seva jubilació o puguin perllongar la vida laboral.

19. **Potenciar la prevenció de riscos laborals en la negociació col·lectiva** i en especial pel que fa a **establir procediments, mesures i actuacions de control i seguiment de determinats llocs de treball i/o tasques especialment exposats a accidents o malalties laborals.**
20. **Participació de les organitzacions sindicals com a acusació particular en els processos judicials per accidents mortals o molt greus.**
21. **Difusió de bones pràctiques sectorials en prevenció d'accidents i malalties professionals.**
22. **Participació de les conclusions dels informes d'investigació d'accidents mortals,** respectant l'anonimat i la confidencialitat, realitzats per la Inspecció de treball (ITSS), l'Institut català de seguretat i salut laboral (ICSSL) o altres organismes.
23. **Regular legalment l'obligació de les empreses de disposar d'un pla de contingència** davant de possibles emergències sanitàries que puguin tornar a produir-se, així com concretar els seus continguts.
24. **Participació agents socials en la definició de la política i criteris del SGAM.** Cal garantir el dret a la salut de les persones treballadores que, a més de patir una patologia o lesió a causa d'un accident o malaltia professional que no se'ls ha reconegut, poden veure's forçats a reincorporar-se sense estar recuperats per un alta indeguda.
25. **Reconeixement legal de les patologies i trastorns mentals ocasionats o agreujats per la feina,** vetllant pel bon funcionament dels **mecanismes de detecció i notificació,** i exigint a totes les empreses la realització de l'**avaluació i la gestió dels riscos psicosocials.**